

מסילת ישרים

מבוא למידת הפרישות - מסילת ישרים יג

הרב חיים סבתו

פרק י"ג - בביאור מדת הפרישות

הפרישות היא תחלת החסידות. ותראה שכל מה שביארנו עד עתה הוא מה שמצטרך אל האדם לשיהיה צדיק ומכאן ולהלאה הוא לשיהיה חסיד. ונמצא הפרישות עם החסידות הוא כמו הזהירות עם הזריזות, שזה בסור מרע וזה בעשה טוב. והנה כלל הפרישות הוא מה שאמרו ז"ל (יבמות כ, א): קדש עצמך במותר לך, וזאת היא הוראתה של המלה עצמה, פרישות, רוצה לומר, להיות פורש ומרחיק עצמו מן הדבר, והיינו, שאוסר על עצמו דבר היתר, והכונה בזה לשלא יפגע באיסור עצמו. והענין, שכל דבר שיוכל להולד ממנו גרמת רע אף על פי שעכשיו אינו גורם לו וכל שכן שאיננו רע ממש, ירחק ויפרוש ממנו. והתבונן ותראה שיש כאן שלש מדרגות: יש האיסורים עצמם, ויש סייגותיהם והם הגזרות והמשמרות שגזרו חכמינו ז"ל על כל ישראל, ויש ההרחקים שמוטל על כל פרוש ופרוש לעשות להיות כונס בתוך שלו ובונה גדרים לעצמו, דהיינו, להניח מן ההיתרים עצמם שלא נאסרו לכל ישראל ולפרוש מהם כדי שיהיה מרוחק מן הרע הרחק גדול.

וא"ת מנין לנו להיות מוסיפים והולכים באיסורים, והרי חכמינו ז"ל אמרו (בדרים פ"ט ה"א): לא דיין מה שאסרה תורה, שאתה בא לאסור עליך דברים אחרים? והרי מה שראו חכמינו ז"ל בחכמתם שצריך לאסור ולעשות משמרת וכבר עשוהו ומה שהניחו להיתר הוא מפני שראו היותו ראוי להיתר ולא לאיסור, ולמה נחדש עתה גזירות אשר לא ראו הם לגזור אותם? ועוד, שאין גבול לדבר הזה, ונמצא, אם כן האדם שומם ומעונה ולא נהנה מן העולם כלל, וחכמינו ז"ל אמרו (קידושין פ"ד ה"ב): שעתידי אדם ליתן דין לפני המקום על כל מה שראו עיניו ולא רצה לאכול ממנו אף על פי שהיה מותר לו והיה יכול, ואסמכוה אקרא (קהלת ב, י): וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם.

התשובה היא, כי הפרישות ודאי צריך ומוכרח והזהירו עליו חכמינו ז"ל, הוא מה שנאמר (ספרא על ויקרא יט, ב): "קדושים תהיו" (ויקרא יט, ב), פרושים תהיו. עוד אמרו (תענית יא, א): כל היושב בתענית נקרא קדוש קל וחומר מנזיר. עוד אמרו (פסיקתא דרב כהנא, פיסקא ו - את קרבני לחמי): "צדיק אוכל לשבע נפשו", זה חזקיהו מלך יהודה, אמרו עליו ששתי אגודות של ירק וליטרא של בשר היו מעלין לפניו בכל יום, והיו ישראל מלעיגין ואומרים זה מלך! עוד אמרו (כתובות קד, א): ברבינו הקדוש, שבשעת מיתתו שזקף עשר אצבעותיו ואמר, גלוי וידוע לפניך שלא נהניתי מן העולם הזה אפילו באצבע קטנה שלי. עוד אמרו (תנא דבי אליהו רבא, כו): עד שאדם מתפלל על דברי תורה שיכנסו בתוך מעיו יתפלל על אכילה ושתיה שלא יכנסו בתוך מעיו. הן כל אלה מאמרים מורים בפירוש צורך הפרישות והחובה בו.

כל הזכויות שמורות ©

